

9. Elaborarea „Profilului socio-economic și demografic al județului Ialomița“

Elaborarea studiului „**Profilul Socio-Economic și Demografic al Județului Ialomița**” a reprezentat o etapă necesară și importantă în complexul proces de realizare a „Strategiei de dezvoltare a județului Ialomița” pe termen mediu și lung.

Integrarea României în Uniunea Europeană a determinat inițierea de reforme legislative în toate sectoarele care prezintă relevanță pentru dezvoltarea socio-economică, inclusiv la nivel administrativ. Prin consacrarea legislativă a principiilor autonomiei și descentralizării, autoritățile administrației publice locale din România au căpătat un rol deosebit de important în procesul de elaborare a direcțiilor strategice de dezvoltare locală.

Pe fondul **procesului de descentralizare** care caracterizează sistemul administrației publice românești, Consiliul Județean Ialomița devine un furnizor de politici de dezvoltare și un factor care asigură coeziunea comunității și creșterea calității vieții cetățenilor, depășind cu mult ceea ce abordare tradițională privind căreia autoritățile locale au, cu precădere, responsabilitatea asigurării de servicii ieftine și de calitate cetățenilor. Atingerea unei asemenea ținte nu se poate asigura decât printr-un proces continuu de dezvoltare locală, susținut pe o alocare rațională și eficientă a resurselor în domeniile care pot produce cea mai mare valoare adăugată și impactul cel mai semnificativ asupra vieții comunității.

Pentru ca analiza și direcțiile de dezvoltare propuse prin strategie să fie ancorate în realitatea locală și să fie optime pentru dezvoltarea socio-economică a județului, acestea trebuie să pornească de la premise corecte, care sunt oferite de profilul socio – economic și demografic al județului, document semnificativ de ilustrare cât mai fidelă a realității județului în ultimii ani.

În vederea atingerii **obiectivelor** realizării „**Profilului socio-economic și demografic al județului Ialomița**”, s-au avut în vedere următoarele activități de procesare și analiză:

- a datelor statistice existente în Anuarele Statistice naționale, regionale și județene, precum și a datelor produse sau gestionate de serviciile publice deconcentrate ale ministerelor în teritoriu și de serviciile publice subordonate Consiliului Județean Ialomița reieșite din chestionare de sondaj;

- a datelor din chestionarele completate de autoritățile administrației publice locale din județ;

- a datelor rezultate din procesul de colectare de date locale de la autoritatea contractantă;

- a indicatorilor socio-economici și demografici de la nivelul județului Ialomița, precum și calcularea unor ponderi și comparații la nivel județean, regional și național, însoțite de prezentarea disparităților identificate la nivel județean și de elaborare a unor prognoze demografice și economice, pe baza datelor statistice utilizate;

- a disparităților existente la nivelul județului Ialomița, sub formă de reprezentări cartografice, care, prin utilizarea unor legende specifice, să permită observarea fenomenelor înregistrate.

Din punct de vedere al **metodologiei de realizare a „Profilului Socio-Economic și Demografic al Județului Ialomița”** arătăm că a fost utilizat un ansamblu de principii, metode, tehnici și instrumente de investigare și cunoaștere științifică a fenomenelor economico-sociale, pornindu-se de la cunoașterea realității, a complexității acesteia, cu evidențierea particularităților și specificității zonei județului Ialomița.

Sursele principale pentru realizarea demersului analitic au fost documentele oficiale statistice naționale și locale, un bogat material documentar existent în problematica abordată prin acest studiu, precum și alte informații obținute direct de la autoritățile publice locale. În determinarea structurilor economice, sociale și demografice dintr-un anumit moment al dezvoltării județului Ialomița, informațiile oferite de chestionarele transmise de autoritățile locale și discuțiile purtate în cadrul consultării publice a grupurilor reprezentative din județ au adus un plus de informații de un real folos în finalizarea studiului.

Alte documente care au stat la baza elaborării studiului au fost: „Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013”, Programul Operațional Regional, Programele Operaționale Sectoriale, Planul Național de Dezvoltare Rurală, „Strategiile naționale în domeniul turismului, serviciilor sociale, educației, sănătății, mediului”, „Planul de dezvoltare regională 2007 – 2013 al Regiunii de dezvoltare Sud-Muntenia”, „Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean”, „Strategia de modernizare, reabilitare și întreținerea căilor rutiere de comunicație din județul Ialomița”, „Planul Județean de Gestionarea Deșeurilor”, „Planul Local de acțiune pentru Mediu” și alte documente strategice și analize relevante la nivel național, regional și județean.

Sistematizarea și ordonarea informațiilor, cantitativ și calitativ, au asigurat analiza lor riguroasă prin metode statistice și matematice: ponderea diverselor caracteristici, medii și indici ai variabilelor acestora, evoluția în timp a proceselor analizate, analiză comparativă, indicatori de disparitate pentru dezvoltarea economică și pentru evoluția demografică a județului etc. Din punct de vedere a importanței indicatorilor, s-au urmărit acele date care sunt capabile să evidențieze aspectele concrete și concludente ale disparității dintre județe.

Datele și evaluările din „**Profilul Socio-Economic și Demografic al Județului Ialomița**” demonstrează că **Ialomița dispune de resurse naturale importante, de valoare, necesare și suficiente, din punct de vedere cantitativ și calitativ, pentru relansarea creșterii economice în perspectiva anilor 2020:**

- **Situarea geografică** - la întretăierea drumurilor comerciale care leagă capitala României - București de litoralul Mării Negre, Moldova și centrul țării;

- **Climatul temperat-continental** - cu valori medii multianuale favorabile desfășurării activităților economice;

- **Biotop specific stepei** - care poate fi valorificat pe mai multe planuri;

- **Amplasarea într-o zonă agricolă de potențial agropedoclimatic maxim;**

- **Tradiția agrară** a zonei, care a acceptat însă și a aplicat permanent noutățile tehnice, tehnologice și organizatorice promovate în Europa și în lume;

- **Finalizarea reformei funciare**, care a determinat o **piață funciară reală, stabilă și atractivă ca preț;**

- **Posibilitatea dezvoltării exploatațiilor agricole performante**, a diversificării producției agricole, nonagricole și a serviciilor specifice agriculturii;

- **Ponderea de 60 % a suprafeței amenajate pentru irigat**, din totalul suprafeței arabile a județului, cu posibilitatea **investirii în reabilitarea sau dezvoltarea sistemelor de îmbunătățiri funciare;**

- **Condiții propice pentru realizarea de produse ecologice și pentru producția de semințe;**

- **Consultanță agricolă calificată și specializată;**

- **Dezvoltarea continuă a agriculturii asociative**, prin creșterea numărului asociațiilor de producători și al organizațiilor profesionale din agricultură;

- **Situarea pe coridoarele europene de transport și accesul direct la cele mai importante piețe românești**, prin transport **rutier** (drumuri naționale și județene, cu legătură la Autostrada 2 București – Constanța), **feroviar** (magistrala București – Constanța) și **fluvial** (Dunărea și Brațul Borcea);

- **Resursele naturale:** gaze de sondă, petrol, loess, lemn, ape termale, nămol sapropelic, etc.

- **Județul Ialomița dispune de resurse importante de apă, potențial și tehnic utilizabile** pentru alimentări cu apă potabilă și industrială, irigații, piscicultură și tratamente terapeutice;

- **Rețea de telecomunicații** - modernă, eficientă;

- **Posibilități de dezvoltare a turismului balnear, cultural, agroturismului și a turismului de vânătoare și pescuit;**

- **Zonă fără risc major de poluare;**

- **Zonă cu stabilitate socială**, fără stări conflictuale deosebite;

- **Disponibilitatea administrației publice locale pentru relansarea economică și dezvoltarea durabilă a județului.**

Principalele concluzii desprinse din analizele pe domenii se pot sintetiza astfel:

- Declinul populației active, diminuarea populației tinere și îmbătrânirea populației sunt fenomene ce conduc la dezechilibre între grupele de vârstă;

- În mediul rural din județul Ialomița este concentrată o populație majoritar inactivă și cu risc social foarte ridicat și tot aici se înregistrează una dintre cele mai mari valori ale ponderii populației de peste 60 de ani;

- Sporul natural în județul Ialomița avea valori superioare mediei regiunii și o valoare comparabilă mediei naționale;

- Se înregistrează o creștere a migrației spre zonele rurale, unde se practică o agricultură de subsistență;

- Ca structură a activității economice, în județul Ialomița, comerțul cu ridicata și industria alimentară, dețin primele poziții în ierarhia economică;

- Se estimează o creștere moderată a produsului intern brut de 0,8%;

- Există o nevoie reală de calificare în meserii pentru agricultură, dar și în alte profesii specifice economiei județului;

- În județul Ialomița există puncte de atracție turistică de toate tipurile: balnear, cultural, religios, agroturism, turism de agrement, vânătoare și pescuit.

- Din punct de vedere al resurselor de muncă, se înregistrează o pondere mare a populației civile ocupate în agricultură, cu tendință de reducere, o evoluție oscilantă a ratei de activitate și a ratei de ocupare, ritmuri pozitive de creștere a numărului mediu de salariați și a câștigului salarial nominal mediu net lunar, afectate totuși de criza economică actuală;

- Sprijinirea sectorului de sănătate și asistență socială reprezintă o preocupare constantă la nivelul Consiliului Județean Ialomița, fiind considerată o prioritate strategică;

- Tendința de creștere a ponderii în populația ocupată a populației cu studii superioare și a celor cu nivel de pregătire liceal;

- Datele de analiză a infrastructurii arată că modernizarea drumurilor și a rețelelor de canalizare sunt cele mai acute probleme.

Pornind de la aceste constatări, se **recomandă**:

- sprijinirea mediului de afaceri pentru a crește numărul persoanelor reintegrate pe piața muncii;
- găsierea unor soluții județene pentru punerea în funcțiune a sistemelor de irigații, inclusiv prin sprijinirea accesării fondurilor europene destinate modernizării sistemului de irigații și folosirea resurselor naturale ale județului pentru irigații (râul Ialomița, apa din acumularea Dridu, puțuri forate);
- încurajarea producătorilor care cultivă legume, construiesc fabrici de prelucrare a produselor agricole, înființează centre de desfacere a produselor la nivel zonal și local;
- dezvoltarea inițiativei de înființare a perdelelor de protecție;
- dezvoltarea unor programe de formare profesională continuă în scopul păstrării resurselor umane pe piața muncii și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii locale, zonale sau județene;
- dotarea spitalelor și centrelor medicale cu infrastructura necesară practicării unei activități medicale de calitate și într-o structură cât mai complexă, asigurarea numărului de cadre medicale în zonele urbane, dar mai ales în cele rurale;
- extinderea rețelei și standardelor de calitate a serviciilor sociale, diversificarea gamei serviciilor, în special a serviciilor cu caracter casnic, de supraveghere și însoțire a persoanelor vârstnice, asistența medicală comunitară, îngrijiri la domiciliu, terapia durerii, centre medicale de zi, centre comunitare de psihiatrie, unități medico-sociale;
- studierea posibilității de a trece asistența socială de tip instituționalizat către asistența socială la domiciliu;
- intensificarea preocupării pentru implicarea tinerilor în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, dezvoltarea parteneriatelor școlilor cu agenții economici, creșterea calității învățământului din mediul urban și rural;
- accesarea de proiecte care să rezolve nevoile identificate la nivelul infrastructurii;
- modernizarea drumurilor județene și comunale, extinderea rețelelor de distribuție pentru apa potabilă, pentru rețeaua de gaze și canalizare ;

Lecții învățate

33. În condițiile realizării principiilor coeziunii economice și sociale, competitivității regionale și descentralizării, rolul și atribuțiile administrațiilor publice județene și locale se schimbă fundamental, ele devenind nu numai responsabile de asigurarea de servicii de calitate cetățenilor, ci, mai ales, furnizori de politici de dezvoltare locală, de creștere a calității vieții oamenilor.
34. Resursele financiare posibil de mobilizat sunt din ce în ce mai limitate și devin restrictive pentru rezolvarea tuturor necesităților identificabile în plan local. De aceea, județele și unitățile administrativ-teritoriale trebuie să identifice riguros nevoile locale, să definească problemele de rezolvat, direcțiile strategice de acțiune și prioritățile, să indice posibilități de atragere de resurse umane și financiare, să dezvolte parteneriate locale sau zonale, să elaboreze și să actualizeze permanent profilul socio-economic și demografic al comunității și să aibă o strategie locală de dezvoltare.
35. Colectarea, sistematizarea, ordonarea și analiza informațiilor produse sau deținute de autoritățile publice reprezintă o resursă deosebită pentru formularea priorităților strategice și a politicilor publice locale, insuficient valorificată până în prezent.
36. Județul Ialomița dispune de resurse naturale importante, de valoare, necesare și suficiente din punct de vedere cantitativ și calitativ, precum și elemente

reale de atractivitate, care, printr-o valorificare inteligentă pot aduce relansarea creșterii economice în perspectiva anilor 2020.

37. Există un interes evident pentru valorificarea potențialului agricol al județului Ialomița, dar se impune o strategie sectorială coerentă în domeniu, acțiuni concertate și concentrate pe zona reanalizării structurii culturilor agricole și a creșterii animalelor și valorificării producției agricole vegetale și animaliere.
38. Potențialul turistic al județului Ialomița este unul real și el trebuie pus în valoare cu mai multă încredere, cu perseverență și inventivitate în promovare.
39. Studiarea posibilității de a trece asistența socială de tip instituționalizat către asistența socială la domiciliu devine stringentă în condițiile restrângerii alocațiilor bugetare.
40. Se impune regândirea sistemului de protecție socială, a criteriilor de acordare a ajutorului social și a țintelor acestuia, pentru a restrânge actuala risipă și pentru ca acțiunile de asistență socială să ajungă la persoanele aflate cu adevărat în situație de risc și marginalizare.
41. Implicarea activă a tinerilor în programe, activități și acțiuni reprezintă o resursă civică importantă și o racordare a lor la realizarea priorităților strategice promovate până în anul 2020;
42. Îmbunătățirea infrastructurii rămâne prioritatea absolută a tuturor administrațiilor publice din teritoriu, căreia i se alocă cele mai importante resurse de timp și financiare.